

**นโยบายและแผนการจัดการการสื่อสารเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุ
ขององค์การบริหารส่วนจังหวัดสงขลา**
**Policies and Plans for Communication Management to Improve
the Quality of Life of the Elderly Governed by Songkhla
Provincial Administrative Organization**

อับดุลเลาะ เอกอักกราภิบาล^{1*}

วิทยากร ท่อแก้ว¹

กานต์ บุญศิริ¹

สาขาวิชานิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช¹

พรปัทสสร ปริญาญกุล²

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรมและเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี²

*e-mail: abdollohekakkaraphibal@gmail.com

Abdolloh Ekakkaraphibal¹

Wittayatorn Tokaew¹

Karn Boonsiri¹

Department of Communication Arts, Sukhothai Thammathirat Open University¹

Pornpapatson Princhankol²

Faculty of Industrial Education and Technology,

King Mongkut's University of Technology Thonburi²

Received: July 5, 2025, Revised: August 28, 2025, Accepted: September 5, 2025

บทคัดย่อ

การพัฒนาคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุเป็นภารกิจสำคัญขององค์การบริหารส่วนจังหวัดที่ต้องสื่อสารผ่านการกำหนดนโยบายและการจัดทำแผน การวิจัยจึงมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1) ความต้องการการจัดการการสื่อสาร 2) การจัดทำนโยบายการจัดการการสื่อสาร และ 3) การจัดทำแผนการจัดการการสื่อสาร เพื่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนจังหวัดสงขลาเป็นการวิจัยแบบผสมผสานเชิงปริมาณ ประชากร คือ ผู้สูงอายุ จำนวน 258,784 คน กำหนดกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 400 คนโดยใช้สูตรทาร์โรวามาเน่ ที่ความคลาดเคลื่อน .05 สุ่มแบบอย่างง่าย ใช้แบบสอบถามวิเคราะห์ข้อมูลด้วย ความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ส่วนการวิจัยเชิงคุณภาพ เลือกผู้ให้ข้อมูลสำคัญ จำนวน 36 คน เป็นบุคคลที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับนโยบายการจัดการการสื่อสาร กำหนดแบบเจาะจง ใช้แบบสัมภาษณ์ที่มีโครงสร้างและการวิเคราะห์เนื้อหา ผลการวิจัยพบว่า 1) ความต้องการการจัดการการสื่อสาร โดยรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.16$, $S.D. = 0.66$) โดยเฉพาะต้องการให้ภาคีเครือข่ายร่วมดำเนินการการสื่อสารมากที่สุด 2) การจัดทำนโยบายการจัดการการสื่อสาร มีการรับฟังความคิดเห็น วิเคราะห์เพื่อยกร่างนโยบาย ขอความเห็นชอบและประกาศใช้ตามระเบียบขององค์กร 3) การจัดทำแผนการจัดการการสื่อสาร ประกอบด้วย (1) มีเนื้อหาที่ต้องครอบคลุมทั้งด้านข่าวสาร ความรู้ และความบันเทิง

(2) เป็นไปตามกฎระเบียบและบทบาทหน้าที่ที่กฎหมายกำหนด (3) การเผยแพร่ผ่านสื่อดั้งเดิม และสื่อใหม่ (4) เจ้าหน้าที่มีความรู้เกี่ยวกับสังคมผู้สูงอายุ (5) มีการจัดตั้งเป็นเครือข่ายและดำเนินการอย่างต่อเนื่อง และ (6) ติดตามประเมินผลทั้งผู้จัดการสื่อสารและ ผู้รับสาร ซึ่งสามารถนำผลการวิจัยไปสู่การปฏิบัติเพื่อให้การจัดการสื่อสารเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุสอดคล้องกับความต้องการอย่างแท้จริง

คำสำคัญ: นโยบาย แผนการจัดการ การสื่อสาร การพัฒนาคุณภาพชีวิต ผู้สูงอายุ

Abstract

Improving the quality of life of the elderly is a key responsibility of provincial administrative organizations and must be communicated through policy formulation and planning. Accordingly, this study aims to examine: (1) communication management needs; (2) the formulation of communication management policies; and (3) the development of communication management plans for enhancing the quality of life of the elderly governed by Songkhla Provincial Administrative Organization. The study employs a mixed-methods research design. The population consisted of 258,784 aging adults. A sample of 400 participants was selected using Yamane's (Taro Yamane) formula with a margin of error of .05 and selected through simple random sampling. Data were collected using a questionnaire and analyzed using frequency, percentage, mean, and standard deviation. As for the qualitative inquiry, 36 key informants who were involved in communication management policy were purposively selected. Data were collected through structured interviews and analyzed using content analysis. Results showed that the overall need for communication management was at a high level ($\bar{X} = 4.16$, S.D. = 0.66). The preparation of communication management policy involved listening to public opinions, analyzing the obtained information to draft the policy, requesting approval, and announcing it according to the organization's regulations. The formulation of communication plans consist of six key components. First, the contents must be related to news, knowledge and entertainment. Second, they must comply with rules and roles prescribed by law. Third, the dissemination contents must be done through both traditional and modern media. Fourth, relevant officials must have knowledge about the aging society. Fifth, a network must be established and operated continuously. Finally, both communication managers and communication recipients need to be followed up and evaluated. Through this, the research findings could be put into practice so that communication management to develop the quality of life of the elderly is truly in line with their needs.

Keywords: Policy; Management Plan; Communication; Quality of Life Development; Elderly

บทนำ

ผู้สูงอายุในประเทศไทย มีจำนวนกว่า 20 ล้านคน หรือ 1 ใน 3 ของคนไทย และมีแนวโน้มที่เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง (Ministry of Social Development and Human Security, 2023) การเพิ่มขึ้นของผู้สูงอายุส่งผลกระทบต่อพัฒนาคุณภาพชีวิตในหลายด้าน ทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม และสุขภาพ โดยอาจนำไปสู่ปัญหาการขาดแคลนแรงงาน การะทางการคลังที่เพิ่มขึ้น การเปลี่ยนแปลงโครงสร้างครอบครัวและความต้องการบริการดูแลผู้สูงอายุที่มากขึ้น นอกจากนี้ ยังอาจส่งผลกระทบต่อสุขภาพของผู้สูงอายุเอง ทั้งทางร่างกายและจิตใจ ดังนั้นจำเป็นต้องมีอย่างยิ่งจะต้องมีการพัฒนาคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุ ซึ่งสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (2561) ในยุทธศาสตร์ชาติที่ 3 ที่มุ่งให้มีการส่งเสริมให้ผู้สูงอายุเป็นพลังในการขับเคลื่อนประเทศและยุทธศาสตร์ชาติที่ 4 ที่มุ่งให้มีการพัฒนาคุณภาพชีวิตของสูงอายุ รัฐบาลจึงได้กำหนดนโยบายตั้งแต่ระดับกระทรวง ไปถึงระดับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.) ที่จะต้องดำเนินการตามบทบาทหน้าที่ในการร่วมกันพัฒนาคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุ

การสื่อสารเป็นเครื่องมือที่มีความสำคัญอย่างยิ่งที่จะทำให้มีความเข้าใจในความหมายที่ต้องการสื่อให้ถึงกันและเมื่อใด การสื่อสารมีความบกพร่องไม่ว่าจะด้วยเหตุปัจจัยใดก็ตาม ย่อมทำให้เกิดปัญหาตามมาอีกมากมาย โดยเฉพาะการสื่อสาร มีความสำคัญอย่างยิ่งในการพัฒนาคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุ โดยช่วยส่งเสริมการมีปฏิสัมพันธ์ทางสังคม การเข้าถึงข้อมูลข่าวสาร การดูแลสุขภาพ และการรักษาความรู้สึกมีคุณค่าในตนเอง การสื่อสารที่มีประสิทธิภาพช่วยลดความเหงา ความโดดเดี่ยว และ ภาวะซึมเศร้าในผู้สูงอายุ รวมถึงส่งเสริมการมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางสังคมและชุมชน จะทำให้ผู้สูงอายุสามารถดูแลตนเองได้ อย่างถูกต้อง ดังนั้น การสื่อสารจึงเป็นเครื่องมือสำคัญในการสื่อความเข้าใจ ข้อมูลต่าง ๆ หากมีการจัดการการสื่อสารได้ดี มีประสิทธิภาพ ยังช่วยลดความวิตกกังวล ลดความกลัว สร้างความไว้วางใจให้กับผู้สื่อสารที่จะช่วยสร้างบรรยากาศที่ดีและลด ช่องว่างในการสื่อสารกับผู้สูงอายุได้ดีขึ้น

องค์การบริหารส่วนจังหวัด (อบจ.) เป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นขนาดใหญ่ที่สุด มีบทบาทหน้าที่สำคัญในการ จัดบริการสาธารณะในเขตจังหวัด รวมถึงการให้ความช่วยเหลือในการพัฒนางานของเทศบาลและองค์การบริหารส่วนตำบล โดยเฉพาะบทบาทหน้าที่ใน “การพัฒนาคุณภาพชีวิตให้กับผู้สูงอายุ” (Vanang, Tahae, Karidong, & Dam, 2023) ซึ่งการพัฒนา คุณภาพชีวิตผู้สูงอายุ เป็นการพัฒนาทุกมิติทั้งด้านร่างกาย ด้านจิตใจ ด้านสัมพันธภาพสังคม และ ด้านสิ่งแวดล้อม (World Health Organization, 1997) ซึ่งกระบวนการของการพัฒนาคุณภาพชีวิตจำเป็นต้องมีการกำหนดนโยบายและมีแผนงาน การจัดการ ที่มาจากปัญหาและความต้องการของผู้สูงอายุและภาคีเครือข่ายที่เกี่ยวข้อง ดังนั้น การจัดการการสื่อสารที่ดีจึงมีความ จำเป็นอย่างยิ่งต่อการจัดทำนโยบายและแผนงาน เพราะหาก อบจ. มีการสื่อสารไปยังผู้สูงอายุ เพื่อรับฟังความคิดเห็น ความต้องการ ปัญหาของการพัฒนาคุณภาพชีวิต อบจ. สามารถนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์ เพื่อเข้าสู่กระบวนการกำหนดเป็น นโยบายสาธารณะในการบริหารงานเพื่อส่งเสริมการพัฒนาคุณภาพชีวิต ซึ่งจะนำไปตามบทบาทหน้าที่ของ อบจ. จึงจำเป็น อย่างยิ่งต้องกำหนดนโยบายและจัดทำแผนเกี่ยวกับการสื่อสารสำหรับผู้สูงอายุ ที่สอดคล้องกับอำนาจหน้าที่ ทิศทางการพัฒนา วิสัยทัศน์ของอบจ. รวมทั้งเมื่อได้ดำเนินการไปแล้ว อบจ. จะต้องมีการคาดหวังผลของการปฏิบัติงานด้านการจัดการการสื่อสาร ผ่านการจัดทำแผนการจัดการการสื่อสารเพื่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุ ทั้งในด้านเนื้อหา การผลิต การเผยแพร่หรือ การบริการ การจัดองค์การ การมีส่วนร่วมของภาคีเครือข่าย และต้องมีการติดตามและประเมินผล ดังนั้น การศึกษาวิจัยเรื่อง นโยบายและแผนการจัดการการสื่อสารเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุของ อบจ. สงขลา เป็นการแสวงหาข้อค้นพบประเด็น สำคัญของการกำหนดนโยบายและแผนการจัดการการสื่อสารเพื่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุตามความต้องการของผู้สูงอายุ ในเขต อบจ. สงขลา เพื่อนำองค์ความรู้ไปเป็นแนวทางในการจัดทำนโยบายและแผนการจัดการการสื่อสารที่จะส่งผลให้ผู้สูงอายุ มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น สามารถสนองความต้องการ แก้ไขปัญหาให้กับผู้สูงอายุได้แท้จริง และเมื่อผู้สูงอายุมีคุณภาพชีวิตที่ดีที่ได้ จากการจัดการการสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพ ย่อมส่งผลให้การพัฒนากองสูงวัยประสบความสำเร็จตามที่ตั้งเป้าประสงค์ไว้

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาความต้องการการจัดการการสื่อสารเพื่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุขององค์การบริหาร ส่วนจังหวัดสงขลา
2. เพื่อศึกษาการจัดทำนโยบายการจัดการการสื่อสารเพื่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุขององค์การบริหาร ส่วนจังหวัดสงขลา
3. เพื่อศึกษาการจัดทำแผนการจัดการการสื่อสารเพื่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุขององค์การบริหาร ส่วนจังหวัดสงขลา

บททวนวรรณกรรม

แนวคิดเกี่ยวกับนโยบายสาธารณะด้านการพัฒนาคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุ

จากสถานการณ์ผู้สูงอายุที่มีจำนวนเพิ่มมากขึ้นอย่างก้าวกระโดดทำให้ภาครัฐได้ตระหนักถึงความสำคัญ โดยในปี 2551 รัฐบาลนายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ ได้กำหนดนโยบายผู้สูงอายุเป็นนโยบายสำคัญและนับเป็นครั้งแรกที่นายกรัฐมนตรีดำรงตำแหน่งประธานกรรมการผู้สูงอายุแห่งชาติ ซึ่งได้กำหนดนโยบายและการดำเนินงานด้านผู้สูงอายุ ทำให้ภาคส่วนต่าง ๆ ให้ความสำคัญและใส่ใจงานด้านผู้สูงอายุมากขึ้น (Chusawai, 2022) จนถึงปัจจุบันการพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุได้มีการกำหนดเป็นนโยบายตั้งแต่ระดับรัฐบาลกลาง จนถึงระดับท้องถิ่น โดยมีหน่วยงานหลักทำหน้าที่นำนโยบายสาธารณะ ไปสู่การปฏิบัติ เช่น กระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ กรมกิจการผู้สูงอายุ สภาผู้สูงอายุแห่งประเทศไทย อปท. ทุกขนาดทุกระดับ รวมถึงมีกฎหมาย ระเบียบต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุ เช่น พระราชบัญญัติผู้สูงอายุ แผนพัฒนาผู้สูงอายุ เป็นต้น นอกจากนี้ ยังมีองค์กรที่ไม่ใช่ภาครัฐร่วมกันพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุด้วย เช่น สำนักงานกองทุนสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.) มูลนิธิสถาบันวิจัยและพัฒนาผู้สูงอายุไทย ซึ่งทุกภาคส่วนต่างมุ่งเน้นพัฒนาคุณภาพชีวิตทุกมิติทั้งด้านร่างกาย ด้านจิตใจ ด้านสังคม ด้านสิ่งแวดล้อม ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ เป็นต้น ดังนั้นจะเห็นได้ว่า นโยบายสาธารณะด้านการพัฒนาคุณภาพชีวิต จึงเป็นนโยบายสำคัญของรัฐ ที่สอดคล้องกับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลง โดยเฉพาะโครงสร้างประชากรที่มีจำนวนผู้สูงอายุเพิ่มมากขึ้นอย่างต่อเนื่อง รวมถึงการเปลี่ยนแปลงทางสังคม เศรษฐกิจ และการเมืองด้วย

หลักการจัดการการสื่อสารเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุ

การสื่อสาร (Communication) มีบทบาทสำคัญมากต่อการดำเนินชีวิตประจำวันของมนุษย์ กิจกรรมต่าง ๆ ส่วนต้องใช้การสื่อสาร ทั้งในการทำงาน การเรียน การประกอบกิจวัตรประจำวัน โดยเฉพาะการสื่อสารเพื่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุนั้น เพื่อต้องการให้ผู้สูงอายุมีสุขภาพที่แข็งแรงและไม่เป็นภาระของลูกหลานในอนาคต จะทำให้ผู้สูงอายุสามารถดูแลตนเองได้อย่างถูกต้อง มีความเข้าใจ ข้อมูลต่าง ๆ หากสื่อสารได้ดี มีประสิทธิภาพนอกจากจะสามารถประสานงานต่าง ๆ กับผู้สูงอายุได้อย่างราบรื่นแล้ว ยังช่วยลดความวิตกกังวล ลดความกลัว สร้างภาพความไว้วางใจให้กับ ผู้สื่อสารที่จะช่วยสร้างบรรยากาศที่ดีและลดช่องว่างในการสื่อสารกับผู้สูงอายุได้ดีขึ้น เนื่องจากผู้สูงอายุส่วนใหญ่มีทัศนคติ ความเชื่อเกี่ยวกับการดูแลคุณภาพชีวิตของแต่ละคนแตกต่างกัน ดังนั้น หากการสื่อสารกับผู้สูงอายุเพื่อต้องการพัฒนาคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุให้ดีขึ้น จำเป็นต้องให้ผู้สูงอายุมีความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับการพัฒนาคุณภาพชีวิตตนเอง (Chummongkol, 2020) ในขณะเดียวกัน หน่วยงานที่ทำหน้าที่สื่อสารไปยังผู้สูงอายุ จำเป็นอย่างยิ่งจะต้องรู้ถึงความต้องการด้านสาร หรือเนื้อหา ความต้องการช่องทางการสื่อสาร ความต้องการพัฒนาทักษะการสื่อสาร ความต้องการด้านภาคีเครือข่ายที่จะช่วยส่งเสริมให้การพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุได้ตรงความต้องการและสามารถแก้ไขปัญหาของผู้สูงอายุได้จริง (Department of Elderly Affairs, 2022)

แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุ

การพัฒนาคุณภาพชีวิต เป็นกระบวนการรับรู้ของบุคคลต่อสภาพการดำรงชีวิตของตน ซึ่งวัดจากความพึงพอใจในเรื่องความเป็นอยู่ สุขภาพกายและจิต อาหารการกิน การมีสิ่งของใช้ตามความจำเป็น การอยู่ในสภาพแวดล้อม และการใช้ชีวิตอยู่ในสังคม (The WHOQOL Group, 1994); (Ragsdale, & Morrow, 1990); (Orem, 2001) ซึ่งคุณภาพชีวิตที่ดี นับเป็นสิ่งสำคัญและเป็นจุดหมายปลายทางของบุคคล ชุมชนและประเทศชาติโดยส่วนรวม ประเทศใดหากประชากรในชาติโดยส่วนรวมมีคุณภาพดี แม้ว่าประเทศนั้นจะมีทรัพยากรธรรมชาติที่อุดมสมบูรณ์สักเพียงใด ก็ไม่อาจทำให้ประเทศชาตินั้นเจริญและพัฒนาให้เท่าทันหรือเท่าเทียมกับประเทศที่มีประชากรที่มีคุณภาพได้ โดยตามคำนิยามของ World Health Organization (1997) การพัฒนาคุณภาพชีวิต สามารถแบ่งออกได้เป็น 4 มิติ ดังต่อไปนี้ 1) การพัฒนาคุณภาพชีวิตทางด้านร่างกาย ได้แก่ การให้ความสำคัญกับสุขภาพ รู้จักบริโภคอาหารอย่างถูกสุขลักษณะและครบ 5 หมู่

หาเวลาพักผ่อนและออกกำลังกายเป็นประจำ เพื่อสุขภาพร่างกายที่แข็งแรง สมบูรณ์ 2) การพัฒนาคุณภาพชีวิตทางด้านอารมณ์ เป็นการสร้างเสริมสุขภาพจิตที่ดี เช่น รู้จักควบคุมอารมณ์ โดยหมั่นฝึกการให้ทาน การทำงานอดิเรกที่ชื่นชอบ การเข้าร่วมกิจกรรมสันทนาการ การฝึกสมาธิ เป็นต้น 3) การพัฒนาคุณภาพชีวิตทางด้านสังคม เป็นการสร้างการยอมรับและยกย่องจากสังคม ได้แก่ การเข้าร่วมกิจกรรมกับเพื่อน และ 4) การพัฒนาคุณภาพชีวิตทางด้านสติปัญญา เป็นการเพิ่มทักษะทางด้านความรู้ให้กับตนเอง เช่น การอ่านหนังสือ การเข้ารับการอบรมเพื่อเพิ่มความรู้ ทักษะ และประสบการณ์ในด้านต่าง ๆ การศึกษาข้อมูลด้วยตนเองจากสื่อสารสนเทศ วิทยุ โทรทัศน์ รวมไปถึงการหัดสังเกตและติดตามการเปลี่ยนแปลงของสิ่งแวดล้อม เป็นต้น ซึ่งการพัฒนาคุณภาพชีวิตเป็นกระบวนการหนึ่งที่เป็นความต้องการของมนุษย์ทุกวัย ซึ่งตามทฤษฎีที่พัฒนาขึ้นโดย อับราฮัม มาสโลว์ (Maslow, 1943) ประกอบด้วย 5 ระดับ ได้แก่ ความต้องการทางร่างกาย (Physiological Needs) ความต้องการความปลอดภัย (Safety Needs) ความต้องการทางสังคม (Social Needs) ความต้องการเกียรติยศชื่อเสียง (Esteem Needs) และ ความต้องการเติมความสมบูรณ์ให้ชีวิต (Self-actualization Needs)

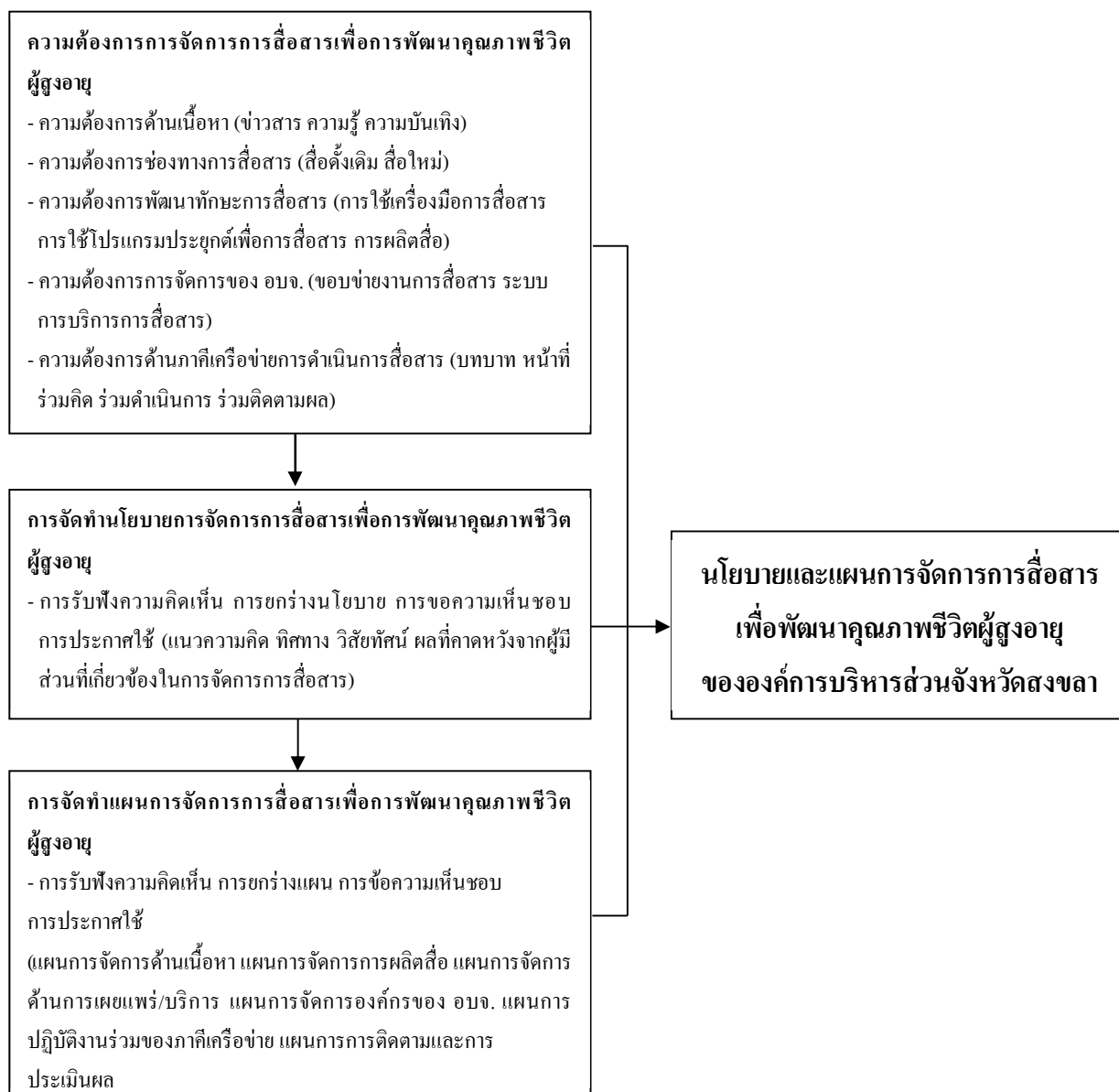
แนวคิดเกี่ยวกับองค์การบริหารส่วนจังหวัด (อบจ.)

อบจ. เป็นราชการส่วนท้องถิ่นรูปแบบหนึ่งที่เกิดขึ้นตามพระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด พ.ศ. 2540 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2546 มีพื้นที่ครอบคลุมทั้งจังหวัด มีอำนาจหน้าที่ตามพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่ อบท. พ.ศ. 2542 และประกาศคณะกรรมการการกระจายอำนาจ ให้แก่ อบท. เรื่อง กำหนดอำนาจ และหน้าที่ในการจัดระบบบริการสาธารณะของอบจ. (Chaisali, & Phosingh, 2017) ซึ่งในระบบบริการสาธารณะที่สำคัญประการหนึ่งของ อบจ. คือ การพัฒนาคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุโดยการกำหนดเป็นนโยบายและแผนการดำเนินงานที่ชัดเจน เพื่อจะได้ดำเนินการผ่านโครงการหรือกิจกรรมไปยังผู้สูงอายุอย่างเป็นรูปธรรม

ดังนั้น อบจ. จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องกำหนดนโยบายและแผนการจัดการการสื่อสารเพื่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุที่สอดคล้องกับความต้องการของผู้สูงอายุ เช่น 1) ความต้องการด้านเนื้อหา (ข่าวสาร ความรู้ ความบันเทิง) 2) ความต้องการช่องทางการสื่อสาร (สื่อดั้งเดิม สื่อใหม่) 3) ความต้องการพัฒนาทักษะการสื่อสาร (การใช้เครื่องมือการสื่อสาร การใช้โปรแกรมประยุกต์เพื่อการสื่อสาร การผลิตสื่อ) 4) ความต้องการการจัดการของ อบจ. (ขอบข่ายงาน การสื่อสาร ระบบการบริการการสื่อสาร) และ ความต้องการด้านภาคีเครือข่ายการดำเนินการสื่อสาร (บทบาท หน้าที่ ร่วมคิด ร่วมดำเนินการ ร่วมติดตามผล) ในขณะเดียวกัน อบจ. จะต้องมีการจัดทำนโยบายการจัดการการสื่อสารเพื่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุ ที่ประกอบด้วย การรับฟังความคิดเห็น การยกร่างนโยบาย การขอความเห็นชอบ การประกาศใช้ ภายใต้นโยบาย ทิศทาง วิสัยทัศน์ ผลที่คาดหวังจากผู้มีส่วนที่เกี่ยวข้องในการจัดการการสื่อสาร รวมถึงมีการจัดทำแผนการจัดการการสื่อสารเพื่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุ ผ่านการรับฟังความคิดเห็น การยกร่างแผน การขอความเห็นชอบ การประกาศใช้ ที่จะต้องประกอบไปด้วยแผนการจัดการด้านเนื้อหา แผนการจัดการการผลิตสื่อ แผนการจัดการด้านการเผยแพร่/บริการ แผนการจัดการองค์กรของ อบจ. แผนการปฏิบัติงานร่วมของภาคีเครือข่าย แผนการติดตามและการประเมินผล

จากการทบทวนวรรณกรรม จะเห็นได้ว่า การพัฒนาคุณภาพผู้สูงอายุของ อบจ. จำเป็นจะต้องสอดคล้องกับปัญหา ความต้องการของผู้สูงอายุ รวมถึงต้องเป็นไปตามบทบาท อำนาจหน้าที่ขององค์กร ดังนั้น ก่อนที่ อบจ. จะกำหนดเป็นนโยบาย และแผนในการพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุ จำเป็นอย่างยิ่งจะต้องมีการจัดการการสื่อสารไปยังผู้สูงอายุตั้งแต่การสำรวจความต้องการ จนนำไปสู่การกำหนดนโยบายและแผน ดังนั้น การจัดการการสื่อสารที่ดีของ อบจ. จะนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุได้อย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

กรอบแนวคิดการวิจัย

รูปที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

วิธีการวิจัย

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยแบบผสมผสาน (Mixed Methods Research) ซึ่งประกอบด้วยการวิจัยเชิงปริมาณและการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยแบ่งการนำเสนอ ดังนี้

1. การวิจัยเชิงปริมาณ

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้สูงอายุ จำนวน 258,784 คน (Songkhla Provincial Statistical Office, 2023) กำหนดกลุ่มตัวอย่างตามตารางสำเร็จรูปของ (Yamane, 1973) จำนวน 400 คน ที่ความคลาดเคลื่อน .05 สุ่มตัวอย่างอย่างง่าย ใน 4 อำเภอ ๆ ละ 100 คน โดยจังหวัดสงขลา มี 16 อำเภอ ผู้วิจัยเลือกมาร้อยละ 25 แล้วสุ่มอำเภอโดยการจับสลากได้อำเภอเมือง อำเภอหาดใหญ่ อำเภอสะเดา และ อำเภอรโนด

เครื่องมือที่ใช้และคุณภาพเครื่องมือ ประกอบด้วย 1) แบบสอบถาม เพื่อสอบถามความต้องการของผู้สูงอายุเกี่ยวกับการจัดการการสื่อสารเพื่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุ ประกอบด้วย (1) ความต้องการด้านเนื้อหา (2) ความต้องการช่องทางการสื่อสาร (3) ความต้องการพัฒนาทักษะการสื่อสาร (4) ความต้องการการจัดการของ อบจ. และ (5) ความต้องการด้านภาคีเครือข่ายการดำเนินการสื่อสาร มีการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือโดยผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 คน มีค่าดัชนี IOC เท่ากับหรือมากกว่า 0.69

การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้ดำเนินการประสานกับชมรมผู้สูงอายุ โรงเรียนผู้สูงอายุในแต่ละอำเภอ แล้วดำเนินการลงพื้นที่และสอบถามความคิดเห็นด้วยตนเอง ได้รับแบบสอบถามกลับคืนมาและมีความสมบูรณ์ จำนวน 400 ฉบับ (ร้อยละ 100.00)

การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยนำข้อมูลเชิงปริมาณที่ได้จากการสำรวจความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างมาประมวลผลด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป โดยใช้สถิติ ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และ ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

2. การวิจัยเชิงคุณภาพ ผู้วิจัยประสานบุคคลที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานด้านผู้สูงอายุ โดยการกำหนดผู้ให้ข้อมูลหลัก (Key Informant) โดยเลือกแบบเจาะจง ใช้วิธีการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) จำนวน 36 คน เป็นตัวแทนจากภาครัฐ ภาคีเครือข่าย ตัวแทนผู้สูงอายุ และ นักวิชาการ เป็นผู้ที่มิพบทบทในการกำหนดนโยบายวางแผนการจัดการสื่อสารเพื่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุในเขต อบจ. สงขลา เมื่อได้กำหนดผู้ให้ข้อมูลหลักแล้ว ผู้วิจัยขอหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย เพื่อเข้าสัมภาษณ์เชิงลึกกับผู้ให้ข้อมูล ตามวันเวลาที่ได้นัดหมายไว้และมีการบันทึกเสียง บันทึกภาพ ซึ่งกลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลัก แบ่งออกเป็นกลุ่มดังนี้

ตารางที่ 1 Profile Code ของผู้ให้ข้อมูล

คุณลักษณะ	ผู้ให้ข้อมูล	กลุ่มผู้ให้ข้อมูล
ผู้กำหนดนโยบายและผู้นำนโยบายไปสู่การปฏิบัติ	T1	นายก อบจ. สงขลา
	T2	รองนายก อบจ. สงขลา
	T3	ที่ปรึกษานายก อบจ. สงขลา
	T4	รองปลัด อบจ. สงขลา
	T5	ผู้อำนวยการกองสาธารณสุข
	T6	ผู้อำนวยการกองสวัสดิการสังคม
	T7	นักพัฒนาชุมชนชำนาญการ
	T8	นักวิชาการงบประมาณ กองยุทธศาสตร์และงบประมาณ
	T9	ผู้ช่วยเจ้าพนักงานประชาสัมพันธ์
	T10	ประชาสัมพันธ์กองสาธารณสุข
นักวิชาการที่มีความรู้เกี่ยวกับการสื่อสารและการพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุ	T11	นักวิชาการด้านการสื่อสาร
	T12	นักวิชาการด้านการพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุ
ภาคีเครือข่ายที่ร่วมพัฒนาคุณภาพชีวิตผ่านการสื่อสารจากอบจ.	T13	ประธานสมาคมสภาผู้สูงอายุแห่งประเทศไทยฯ สาขาสงขลาและ นายกสมาคมเครือข่ายสุขภาพผู้สูงอายุจังหวัดสงขลา
	T14	ผู้บริหาร โรงเรียนผู้สูงอายุคินลูอิสลาม อำเภอจะนะ จังหวัดสงขลา
	T15	ที่ปรึกษานายกสมาคมกิจกรรมเด็กสตรีและผู้สูงอายุ
	T16	เจ้าหน้าที่โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพประจำตำบลทองส อำเภอลาดใหญ่ จังหวัดสงขลา
	T17	เจ้าหน้าที่โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพประจำตำบลน้ำน้อย อำเภอลาดใหญ่ จังหวัดสงขลา
	T18	พยาบาลวิชาชีพ โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพประจำตำบลทุ่งใหญ่

คุณลักษณะ	ผู้ให้ข้อมูล	กลุ่มผู้ให้ข้อมูล
ตัวแทนผู้สูงอายุแต่ละกลุ่มอาชีพ	T19	ตัวแทนผู้สูงอายุที่ประกอบอาชีพเกษตรกรกรรม
	T20	ตัวแทนผู้สูงอายุที่ประกอบอาชีพรับจ้าง
	T21	ตัวแทนผู้สูงอายุที่ประกอบอาชีพค้าขาย
	T22	ตัวแทนผู้สูงอายุที่เป็นข้าราชการบำนาญ
	T23	ตัวแทนผู้สูงอายุที่เป็นเจ้าของกิจการ
	T24	ตัวแทนผู้สูงอายุที่ไม่ประกอบอาชีพ

เครื่องมือที่ใช้และคุณภาพเครื่องมือ เป็นแบบสัมภาษณ์เชิงลึกแบบมีโครงสร้าง มีประเด็นครอบคลุม 1) ความต้องการของผู้สูงอายุ 2) การจัดทำนโยบายการจัดการการสื่อสารเพื่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุ และ 3) การจัดทำแผนการจัดการการสื่อสารเพื่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุของ อบจ. สงขลา โดยผู้วิจัยมีการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือในการวิจัยอยู่ภายใต้คำแนะนำของผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 3 ท่าน ซึ่งมีความเชี่ยวชาญทางด้านการสื่อสาร ด้านผู้สูงอายุ และด้านการปกครองท้องถิ่น โดยมีค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ 0.78

การเก็บรวบรวมข้อมูล ด้วยการสัมภาษณ์จากผู้ให้ข้อมูลหลัก จำนวน 36 คน ได้มีการนัดหมายล่วงหน้าเพื่อให้เกิดความสะดวกแก่ทั้งสองฝ่ายระหว่างเดือนตุลาคม - ธันวาคม 2567 โดยใช้เวลาประมาณคนละ 1 ชั่วโมง มีการแจ้งวัตถุประสงค์ของการวิจัย มีการขออนุญาตบันทึกภาพและบันทึกเสียงระหว่างการสัมภาษณ์

การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยนำข้อมูลจากการสัมภาษณ์เชิงลึก มาเรียบเรียง จัดหมวดหมู่ พร้อมแบ่งกลุ่มข้อมูลตามวัตถุประสงค์และประเด็นหลักที่ศึกษา คัดเลือกข้อมูลโดยตัดทอนข้อมูลที่ไม่เกี่ยวข้องออก นำข้อมูลที่ได้มาสร้างข้อสรุปตีความ และวิเคราะห์ข้อมูล ตามประเด็นหลักที่ศึกษาตามวัตถุประสงค์การวิจัย โดยใช้วิธีการพรรณนาความ เพื่ออธิบายให้เห็นภาพรวม ลักษณะของข้อมูลและความสัมพันธ์ของประเด็นที่ศึกษา โดยนำกรอบแนวคิดการวิจัยมาเป็นกรอบตามทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อเชื่อมโยงให้ได้ข้อสรุปตามวัตถุประสงค์ของงานวิจัย โดยใช้การวิเคราะห์ข้อมูลด้วยการวิเคราะห์เชิงเนื้อหา (Content Analysis) และการวิเคราะห์แก่นสาระ (Thematic Coding Analysis) โดยกำหนดรหัสเพื่อจำแนกข้อมูลให้เหมาะสมกับการจัดกลุ่มประเภทประกอบด้วยผู้ให้ข้อมูลสำคัญ 4 กลุ่ม ได้แก่ ภาครัฐ ภาคประชาสังคม นักวิชาการ และผู้สูงอายุ ซึ่งเป็นกลุ่มที่มีบทบาทหน้าที่เฉพาะและเกี่ยวข้องกับการพัฒนาคุณภาพผู้สูงอายุ จากนั้น ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ มาสู่การสร้างความสัมพันธ์ของกลุ่มเครือข่ายข้างต้น โดยเชื่อมโยงประเด็นความต้องการของผู้สูงอายุในการพัฒนาคุณภาพชีวิตด้วยการจัดการการสื่อสาร 5 ด้าน คือ ด้านเนื้อหา ด้านช่องทางการสื่อสาร ด้านการพัฒนาทักษะการสื่อสาร ด้านการจัดการของ อบจ. และ ด้านภาคีเครือข่ายในการดำเนินการสื่อสาร รวมถึงประเด็นการจัดทำนโยบายและแผนการจัดการการสื่อสารเพื่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุ ตลอดจนการเชื่อมโยงประเด็นดังกล่าวไปสู่ประเด็นการกำหนดนโยบายและแผนการจัดการการสื่อสารทั้ง 4 กลุ่ม เข้าด้วยกัน โดยอาศัยความสัมพันธ์ที่เกี่ยวข้องกันในการพิจารณาเนื้อหาสาระที่เป็นประเด็นเดียวกัน นำไปสู่การบูรณาการกลุ่มข้อมูลผ่านการเชื่อมโยงความสัมพันธ์ของแนวความคิดและทฤษฎี ดังนั้น ผู้วิจัยได้ใช้วิธีตรวจสอบแบบสามเส้า (Triangulation) เพื่อตรวจสอบผลการศึกษาว่ามีความเที่ยงตรงและเชื่อถือได้ ประกอบด้วย 1) การตรวจสอบข้อมูลตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 1 เป็นข้อมูลเชิงปริมาณที่ได้จากการสำรวจความต้องการของผู้สูงอายุเกี่ยวกับการจัดการการสื่อสาร ทั้ง 5 ด้าน 2) การตรวจสอบข้อมูลตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 2 และ 3 เป็นข้อมูลเชิงคุณภาพที่ได้จากการสัมภาษณ์เชิงลึกกับกลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ในการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยการพรรณนาเนื้อหาอย่างเป็นระบบตามประเด็นเนื้อหาที่ศึกษาเกี่ยวกับการจัดทำนโยบายและการจัดทำแผนการจัดการการสื่อสารเพื่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุ

ผลการวิจัยและอภิปรายผล

1) ข้อมูลทั่วไปของผู้สูงอายุที่ตอบแบบสอบถาม พบว่า ส่วนใหญ่ เป็นเพศหญิง จำนวน 331 คน (ร้อยละ 82.70) อายุ 60-64 ปี จำนวน 153 คน (ร้อยละ 38.30) ระดับการศึกษา มีการศึกษาระดับปริญญาตรี จำนวน 143 คน (ร้อยละ 35.80) และอาชีพ ข้าราชการบำนาญ จำนวน 163 คน (ร้อยละ 40.80)

2) ความต้องการการจัดการการสื่อสารเพื่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุของ อบจ. สงขลา ผลการศึกษา พบว่า ความต้องการการจัดการการสื่อสารเพื่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุ โดยรวมทุกด้านอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.16$, S.D. = 0.66) โดยเรียงลำดับจาก ความต้องการด้านภาคีเครือข่ายการดำเนินการสื่อสาร (บทบาท หน้าที่ ร่วมคิด ร่วมดำเนินการ ร่วมคิดตามผล) ความต้องการการจัดการของ อบจ. สงขลา (ขอบข่ายงานการสื่อสาร ระบบการบริการการสื่อสาร) ความต้องการพัฒนาทักษะการสื่อสาร (การใช้เครื่องมือการสื่อสาร การใช้โปรแกรมประยุกต์เพื่อการสื่อสาร การผลิตสื่อ) ความต้องการด้านเนื้อหา (ข่าวสาร ความรู้ ความบันเทิง) และ ความต้องการช่องทางการสื่อสาร (สื่อดั้งเดิม สื่อใหม่) และ ผู้สูงอายุ มีความต้องการให้ อบจ. สงขลา มีการจัดการการสื่อสารเพื่อการพัฒนาคุณภาพชีวิต ดังนี้ (1) การเปิดโอกาสให้ภาคีเครือข่ายเข้ามามีส่วนร่วมดำเนินการสื่อสาร โดยมีการกำหนดบทบาท หน้าที่ และมีส่วนในการร่วมคิด ร่วมดำเนินการและร่วมคิดตามผล “ควรให้สภาผู้สูงอายุ หรือชมรมผู้สูงอายุ หรือแกนนำผู้สูงอายุ หรือ หน่วยงานที่ทำหน้าที่ในการดูแลผู้สูงอายุในระดับอำเภอ เป็นตัวแทนของแต่ละพื้นที่ในการร่วมกันกำหนดนโยบายของ อบจ. ในการพัฒนาคุณภาพชีวิต (T13)” (2) ต้องมีการสื่อสารข้อมูลต่าง ๆ เกี่ยวกับกิจกรรมหรือโครงการที่จะดำเนินการหรือได้ดำเนินการมาแล้วให้ผู้สูงอายุรับรู้ผ่านช่องทางต่าง ๆ ที่เหมาะสมกับผู้สูงอายุในแต่ละกลุ่ม “ต้องแจ้งข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับโครงการที่ดำเนินการไปแล้วหรือกำลังจะเกิดขึ้นในอนาคตให้ผู้สูงอายุได้รับรู้ หลายช่องทาง ทั้งออนไลน์ และ ต้องคำนึงถึงผู้สูงอายุที่ไม่ใช้โทรศัพท์หรือเข้าไม่ถึงการสื่อสาร (T22)” (3) ต้องการให้ อบจ. สงขลาจัดทำ Facebook เพื่อการสื่อสารไปยังผู้สูงอายุ “ให้มีการทำ Facebook เฉพาะผู้สูงอายุ แยกมาต่างหาก เพราะถ้าเข้า Facebook ของ อบจ. เลย ทำให้ผู้สูงอายุเข้าไม่ถึงข้อมูล เพราะมันหลายชั้นหลายตอน (T9)” (4) ต้องการให้มีการฝึกอบรมการใช้โทรศัพท์มือถือ เพื่อให้ผู้สูงอายุมีทักษะรับการสื่อสารและส่งการสื่อสารได้อย่างมีประสิทธิภาพ “ปัจจุบันผู้สูงอายุส่วนใหญ่ใช้โทรศัพท์มือถือ แต่ส่วนใหญ่ยังใช้ไม่ครบหรือยังใช้แค่เพียงโทรออกรับสาย ซึ่งถ้าใช้โทรศัพท์มือถือเป็น จะทำให้ผู้สูงอายุใช้ประโยชน์จากโทรศัพท์มือถือได้มากขึ้น (T13)” (5) ต้องการให้มีระบบการบริหารจัดการข้อมูลข่าวสารที่ชัดเจน ถูกต้อง เข้าใจง่าย ก่อนสื่อสารไปยังผู้สูงอายุ (6) ต้องมีการกำหนดบทบาทและหน้าที่ให้กับภาคีเครือข่ายในการพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุ (7) เปิดโอกาสให้ผู้สูงอายุ ร่วมดำเนินการเกี่ยวกับการจัดทำนโยบายและแผนเกี่ยวกับการจัดการการสื่อสารเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุ (8) เปิดโอกาสให้ผู้สูงอายุ ร่วมคิดตามผลการจัดทำนโยบายและแผนเกี่ยวกับการจัดการการสื่อสารเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุ ซึ่งหาก อบจ. สงขลาสามารถตอบสนองความต้องการของผู้สูงอายุได้ ย่อมส่งผลต่อการจัดการการสื่อสารในทุกด้าน เกิดประสิทธิภาพแก่ผู้สูงอายุอย่างสูงสุด สอดคล้องกับการศึกษาของ Phumee, Isaro, Saeung, Primprai, & Naasom (2023) พบว่า 1) การรับรู้ข้อมูลข่าวสารและภาวะสุขภาพของผู้สูงอายุที่มีความถี่สูงสุดผ่านสื่อสุขภาพ คือ เพื่อน ญาติ คนในครอบครัว รองลงมา คือ โทรทัศน์และอื่น ๆ ได้แก่ อบรม. ผู้ใหญ่บ้าน ตามลำดับ ผู้สูงอายุมีความพึงพอใจต่อข้อมูลข่าวสารที่ได้รับจากผู้ดูแลผู้สูงอายุในระดับมาก ส่วนการรับรู้ภาวะสุขภาพของผู้สูงอายุในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง 2) รูปแบบการสื่อสารสุขภาพเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุที่ได้ประกอบด้วยการสื่อสาร การรณรงค์และสุขภาพ ผ่านรายบุคคล กลุ่มและสื่อมวลชน โดยให้ข้อมูลด้านสุขภาพ บริการสังคม สวัสดิการ บริการการแพทย์และ 3) รูปแบบที่พัฒนาได้ผ่านการประเมินโดยผู้เชี่ยวชาญ 5 คน นำไปทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่าง พบว่า มีความพึงพอใจต่อการใช้รูปแบบอยู่ในระดับมาก สามารถนำรูปแบบที่พัฒนาไปถ่ายทอดให้กับกลุ่มผู้ดูแลผู้สูงอายุกลุ่มใหม่ต่อไป นอกจากนี้ความต้องการของผู้สูงอายุต่อการจัดการการสื่อสารเพื่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุ ยังสอดคล้องกับแนวคิด ทฤษฎีความต้องการตามลำดับขั้นของ Maslow (Serirat, 1998) (Maslow's Hierarchy

of Needs) ได้อธิบายว่า บุคคลมีความต้องการเรียงลำดับจากระดับพื้นฐานที่สุดไปยังระดับสูงสุดตั้งแต่ ความต้องการทางร่างกาย ความต้องการความปลอดภัย ความต้องการทางสังคม ความต้องการเกียรติยศชื่อเสียง และ ความต้องการเติมความสมบูรณ์ให้ชีวิต ซึ่งการจัดการการสื่อสารของ อบจ. สงขลา จะเป็นการตอบสนองความต้องการทั้ง 5 ด้านให้กับผู้สูงอายุได้รวมทั้งยังสอดคล้องกับทฤษฎี ERG ของ Alderfer's (Carrier, 2019) ซึ่งได้ปรับปรุงลำดับความต้องการตามแนวคิดของมาสโลว์ใหม่ เหลือความต้องการเพียง 3 ระดับ คือ ความต้องการดำรงชีวิตอยู่ (Existence) ความต้องการความสัมพันธ์ (Relatedness) และ ความต้องการเจริญเติบโต (Growth) ซึ่งผลการศึกษาข้างต้น ยืนยันได้ว่า ความต้องการการจัดการสื่อเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้สูงอายุทั้ง 6 ด้านสอดคล้องกับทฤษฎี ERG

3) การจัดทำนโยบายการจัดการการสื่อสารเพื่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุของ อบจ. สงขลา ผลการศึกษา พบว่า

(1) มีการรับฟังความคิดเห็นจากตัวแทนผู้สูงอายุ ภาวการณ์ต่างๆ ที่กระจายทั่วอำเภอ และเมื่อได้รับความคิดเห็น แล้วทาง อบจ. นำความคิดเห็นมาวิเคราะห์ เพื่อร่วมกันพูดคุยในระดับหน่วยงานที่รับผิดชอบ ซึ่งการประชุมหารือจะนำไปสู่การกำหนดวิสัยทัศน์ และ ผลที่คาดว่าจะได้รับ โดยเฉพาะ ผู้สูงอายุในเขตจังหวัดสงขลา “กองสาธารณสุขและกองสวัสดิการสังคม จะเป็นกองที่มีหน้าที่ให้บริการสาธารณะที่ใกล้ชิดกับผู้สูงอายุมากที่สุด ดังนั้น 2 กองหลักจะมีหน้าที่ในการรับฟังความต้องการของผู้สูงอายุ ผ่านกระบวนการหรือช่องทางต่าง ๆ ซึ่งอาจจะมาจากปัญหา อุปสรรค หรือความต้องการในการพัฒนาคุณภาพชีวิต ที่สอดคล้องกับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา โดยเฉพาะการสื่อสารที่เป็นออนไลน์มากขึ้น รวมถึงมีการรับทราบข้อมูลมาจากเทศบาลและองค์การบริหารส่วนตำบลที่อยู่ในเขตจังหวัดสงขลา ซึ่งการรับฟังข้อมูลที่รอบด้านจะส่งผลให้มีข้อมูลเพียงพอต่อการกำหนดนโยบายต่อไป (T5, T6)” (2) การยกย่องนโยบาย ถ้าข้อมูลที่ได้มาจากการรับฟังความคิดเห็นเป็นข้อมูลที่มีจากสภาพจริงและสอดคล้องกับสถานการณ์ของผู้สูงอายุในจังหวัดสงขลา จะทำให้ได้ข้อมูลที่มีคุณภาพ เพื่อมาทำนโยบายการสื่อสารสำหรับผู้สูงอายุ จะต้องมีความครอบคลุมทุกด้านของการพัฒนาคุณภาพชีวิต รวมทั้งนโยบายนั้นจะต้องพิจารณาว่า ใครเป็นผู้ส่งสารบ้าง มีสารหรือเนื้อหาต้องเป็นอย่างไร มีช่องทางสื่อสารลักษณะใดบ้าง และ ผู้สูงอายุซึ่งเป็นผู้รับสารมีความต้องการอย่างไร “ก่อนมีการจัดทำนโยบายของ อบจ. ทางกองยุทธศาสตร์และงบประมาณ จะมีการเก็บรวบรวมข้อมูลจากช่องทางต่าง ๆ เพื่อรับฟังความต้องการของผู้สูงอายุ แล้วนำมาวิเคราะห์เพื่อเสนอเป็นนโยบายในการพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุ (T8)” (3) การขอความเห็นชอบ ก่อนที่ อบจ. จะมีการประกาศใช้ ควรรับฟังความคิดเห็น ทัศนคติและปฏิกิริยาจากประชาชน โดยเฉพาะผู้สูงอายุ และองค์กรต่าง ๆ เกี่ยวกับร่างนโยบายเท่ากับการเปิดให้ประชาชนและกลุ่มผู้มีส่วนได้เสียได้แสดงทัศนะยอมรับหรือไม่ยอมรับนโยบายนั้น ๆ เพื่อเปิดโอกาสให้ผู้กำหนดนโยบายตรวจสอบประเมินผลและแก้ไขนโยบายให้มีความถูกต้องสมบูรณ์เป็นการทำให้กระบวนการกำหนดนโยบายมีความรอบคอบ “ขั้นตอนนี้เป็นขั้นตอนที่สำคัญ เพราะทาง อบจ. ได้ร่างนโยบายในการพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุตามข้อมูลที่ได้รับฟังมาจากทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง ดังนั้น ก่อนจะประกาศเป็นนโยบายในการขับเคลื่อนการพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุ จำเป็นอย่างยิ่งจะต้องสอบถามกลับไปว่าที่ทาง อบจ. จัดทำนโยบายนั้น สอดคล้องกับความต้องการหรือไม่และเป็นไปตามบทบาทหน้าที่ของ อบจ. หรือไม่ เพื่อให้ทุกฝ่ายเห็นชอบหรือเห็นไปในทิศทางเดียวกัน (T1, T3)” และ 4) การประกาศใช้ ถือเป็นขั้นการนำเอานโยบายไปปฏิบัติวิธีการประกาศใช้จะเป็นการประกาศสภา อบจ. สงขลา ซึ่งถือเป็นการแถลงนโยบายโดยผ่านตัวแทนของประชาชนหรือประกาศโดยตรงต่อประชาชนหรือผ่านสื่อมวลชนก็ได้หรือเอกสารของทางราชการ เป็นต้น การประกาศใช้เป็นการดำเนินการตามขั้นตอนของระเบียบในการประกาศใช้นโยบายของ อบจ. สอดคล้องกับการศึกษาของ Ruangphon, Klaisok, Yodbun, Kansomdee, & Kultangwattana (2021) พบว่า การขับเคลื่อนนโยบายพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุไปสู่การปฏิบัติในเขตเทศบาลนครสกลนคร ประกอบด้วย การกำหนดภารกิจ การกำหนดนโยบายและแผน การนำนโยบายไปปฏิบัติและการดำเนินโครงการและกิจกรรม ในขณะเดียวกันยังสอดคล้องกับขั้นตอนการกำหนดนโยบายของ อบจ. ซึ่งประกอบด้วย การกำหนดวาระ การกำหนดนโยบาย การนำนโยบายไป

ปฏิบัติ และการประเมินผล ซึ่งเป็นกระบวนการที่มีความสำคัญในการแก้ไขปัญหาและตอบสนองความต้องการของประชาชนในพื้นที่ การดำเนินงานในแต่ละขั้นตอนอย่างมีประสิทธิภาพ จะช่วยให้ อบท. สามารถบริหารจัดการท้องถิ่นได้อย่างยั่งยืนและเกิดประโยชน์สูงสุดแก่ประชาชน (Kotchaphong, Phongpaew, Bunklanson, & Rojanatrakul, 2021)

4) การจัดทำแผนการจัดการการสื่อสารเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุของ อบจ. สงขลา ผลการศึกษา พบว่า

1) แผนการจัดการด้านเนื้อหา ต้องครอบคลุมทั้งด้านข่าวสาร ความรู้ และความบันเทิง เช่น การดูแลสุขภาพ พิชัยจากสื่อออนไลน์ หรือการหลอกลวงจากมิจฉาชีพ รวมทั้งมีการจัดทำคลิปสั้น หนังสือ เพราะปัจจุบันผู้สูงอายุเข้าถึงสื่อออนไลน์ได้มากขึ้น เมื่อได้ข้อมูลจากการรับฟังความคิดเห็น จะต้องมีการวิเคราะห์ สกัดข้อมูล เพื่อวางแผนด้านเนื้อหา และก่อนประกาศใช้แผนจะต้องมีการขอความเห็นชอบก่อนทุกครั้ง “การพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุในมิติต่าง ๆ จำเป็นอย่างยิ่งต้องจัดทำเป็นแผนงาน โดยเฉพาะด้านเนื้อหา ซึ่งปัจจุบันมีเรื่องราวต่าง ๆ ที่ผู้สูงอายุจำเป็นต้องรู้ ควรรู้ และ อายากรู้ มากมาย ผ่านการสื่อสารรูปแบบต่าง ๆ ทั้งออนไลน์ หรือ วิธีการแบบเดิม ๆ ซึ่งการสื่อสารไปยังผู้สูงอายุ ก็ไม่ควรให้น้ำหนักเฉพาะทางออนไลน์ เพราะมีผู้สูงอายุอีกจำนวนไม่น้อย โดยเฉพาะในเขตชนบท ไม่สามารถเข้าถึงได้ ดังนั้น อบจ.สงขลา จะทำแผนงานด้านเนื้อหาต้องคำนึงถึงกลุ่มผู้สูงอายุกลุ่มนี้ด้วย เพื่อให้เกิดความเท่าเทียมในการเข้าถึงการสื่อสารจาก อบจ. (T11)” 2) แผนการจัดการผลิตสื่อ จะต้องมีการศึกษาว่า ผู้สูงอายุในเขต อบจ. สงขลา มีทั้งผู้สูงอายุในสังคมเมือง กึ่งเมือง กึ่งชนบท และ อยู่ในชนบทมีความสามารถในการเข้าถึงสื่อไม่เท่ากัน ดังนั้น การผลิตสื่อเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุจะต้องมีข้อมูลหลายด้านเพื่อเป็นกรอบในการตัดสินใจว่าจะผลิตสื่อในลักษณะใด โดยในยุคปัจจุบันจำเป็นอย่างยิ่งจะต้องมีการผลิตสื่อทั้ง 2 แบบ คือ สื่อดั้งเดิม และสื่อใหม่ หรือสื่อออนไลน์ “ต้องพิจารณาให้รอบคอบว่า ผู้สูงอายุในพื้นที่มีช่องทางเข้าถึงข้อมูลได้อย่างไรบ้าง เพื่อให้ผู้สูงอายุได้รับข้อมูลเดียวกัน แต่อาจจะคนละวิธีกัน ดังนั้น เรื่องนี้เป็นเรื่องสำคัญ และบางแห่งมองข้ามเรื่องนี้ มุ่งเน้นเฉพาะออนไลน์ เพราะมีราคาถูก เข้าถึงได้ง่าย และรวดเร็ว (T 20)” 3) แผนการจัดการด้านการเผยแพร่/บริการ หรือช่องทางการสื่อสารไปยังผู้สูงอายุ มีการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสาร ความรู้ และความบันเทิงผ่านสื่อดั้งเดิม คือ ป้ายไวนิล วิทยุชุมชน สิ่งพิมพ์ สาร อบจ. เป็นต้น สื่อใหม่หรือสื่อสังคมออนไลน์ เช่น การสื่อสารผ่าน Facebook, TikTok, Line เพจ รวมทั้งการเผยแพร่ทางวิชาการ 4) แผนการจัดการองค์กรของ อบจ. ต้องจัดให้มีเจ้าหน้าที่ที่มีความเกี่ยวข้องกับสังคมผู้สูงอายุมาช่วยปฏิบัติงานเพื่อทำให้การสื่อสารมีคุณภาพมากยิ่งขึ้น และมีบุคลากรด้านการสื่อสารให้มีความเหมาะสมกับลักษณะการเปลี่ยนแปลงตามความเจริญก้าวหน้าทางเทคโนโลยี “ปัจจุบันปฏิเสธไม่ได้ว่าการสื่อสารมีความสำคัญต่อการขับเคลื่อนการดำเนินงานต่าง ๆ ดังนั้น ในองค์กรต่าง ๆ ควรมีเจ้าหน้าที่เฉพาะด้าน ไม่ใช่เป็นงานฝาก ซึ่งจะทำให้ไม่มีประสิทธิภาพในการทำงาน (T7)” 5) แผนการปฏิบัติงานร่วมของภาคีเครือข่าย จะต้องมีการปรึกษาหารือ กับตัวแทนของภาคีเครือข่าย เพื่อร่วมกันวางแผนในการทำงานด้านการสื่อสาร ซึ่งอาจจะจัดตั้งเป็นชมรม/องค์กรภาคประชาสังคม มีการประชุมเป็นประจำทุก 3 เดือน มีช่องทางติดต่อทางออนไลน์ เพื่อแจ้งข้อมูลข่าวสาร รวมทั้งมีการยกย่องเชิดชูภาคีเครือข่ายที่เข้าร่วมในการปฏิบัติงานเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุของ อบจ. สงขลา “การทำงานด้านผู้สูงอายุ จะเป็นหน้าที่ของ อบท. เพียงแห่งเดียวไม่ได้ แต่จำเป็นอย่างยิ่งต้องสร้าง รักษา และสร้างเครือข่ายให้ได้มากที่สุด และเมื่อได้ภาคีเครือข่ายเข้ามาทำงานแล้ว ต้องกำหนดการปฏิบัติงานร่วมกันให้ชัดเจน เป็นเดือน เป็นไตรมาส ก็แล้วแต่ตกลงกัน ไม่ใช่ชวนมาแล้ว ไม่ดำเนินการงานร่วมกัน (T14)” และ 6) แผนการติดตามและการประเมินผล ต้องมีการติดตามและประเมินผล เพื่อนำผลที่ได้ไปพัฒนาให้มีความเหมาะสม โดยการติดตามนั้น สามารถติดตามตามหน่วยงานที่ได้มอบหมายหรือเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการการสื่อสาร ส่วนการประเมินผลต้องมีการประเมินผลทั้งผู้จัดการสื่อสารและ ผู้รับการสื่อสาร สอดคล้องกับการศึกษาของ Langpute, Thokaew, & Bunsiri (2022) ผลการวิจัย พบว่า 1) การวางแผนการจัดการการสื่อสารผลการดำเนินงาน มุ่งเน้นการสื่อสารในแก้ปัญหาด้านความรู้ ทักษะ พฤติกรรมของผู้รับสาร สำหรับการจัดการการสื่อสาร การมีส่วนร่วมของประชาชน การพัฒนาองค์กร และด้าน

งบประมาณการสื่อสารผลการดำเนินงานเป็นการวางแผนของฝ่ายผู้ส่งสาร โดยแผนการจัดการการสื่อสารจะสอดคล้องไปกับแต่ละนโยบายยุทธศาสตร์ โครงการและกิจกรรมและจัดทำแผนการจัดการการสื่อสารผลการดำเนินงานโดยรวม ซึ่งมีคณะผู้บริหารที่มาจากการเมืองและฝ่ายข้าราชการประจำร่วมกันจัดทำแผน 2) การดำเนินการจัดการการสื่อสารผลการดำเนินงาน มี 4 ขั้นตอน ประกอบด้วย (1) การกำหนดประเด็นสารหรือเนื้อหาของผลการดำเนินงานตามนโยบายและยุทธศาสตร์ของ อบจ. สงขลาตามนโยบาย ยุทธศาสตร์ โครงการและกิจกรรม ซึ่งต้องสื่อสารผลงานอย่างต่อเนื่อง (2) วิธีการนำเสนอผ่านสื่อดั้งเดิม คือ สื่อสิ่งพิมพ์ วารสาร แผ่นป้าย การประชุมบุคลากร ประชุมแกนนำชุมชน การปราศรัยในเวที อบจ. สงขลาสัญจร รายการวิทยุ รายการโทรทัศน์ และผ่านสื่อใหม่ทางเว็บไซต์ Facebook กลุ่ม Line และยูทูบ (3) การจัดการคน เงิน โครงสร้างและเทคโนโลยีรองรับรับผิดชอบโดยกองวิชาการและแผนงาน (4) การประเมินผลการสื่อสารผลการดำเนินงานในแต่ละนโยบาย ยุทธศาสตร์ โครงการ และกิจกรรมมุ่งเน้นการประเมินความรู้ ความเข้าใจ และพฤติกรรมจากการรับรู้ข้อมูลข่าวสารผลการดำเนินงานผ่านช่องทางการสื่อสารที่ใช้ในการสื่อสารทุกช่องทาง 3) แนวทางพัฒนาการจัดการการสื่อสารผลการดำเนินงานตามนโยบายและยุทธศาสตร์ของ อบจ. สงขลา มี 3 ด้าน คือ (1) ด้านการออกแบบสารผลการดำเนินงานตามนโยบายและยุทธศาสตร์ของ อบจ. สงขลาต้องออกแบบสารให้สั้น กระชับ เข้าใจง่าย มีภาพ ข้อมูลที่สื่อความหมายชัดเจนเหมาะสมในแต่ละสื่อ ภาษาในการนำเสนอให้เหมาะกับกลุ่มผู้รับสารที่หลากหลายในพื้นที่ (2) ด้านวิธีการนำเสนอผ่านสื่อดั้งเดิมและสื่อใหม่ต้องผ่านการสร้างสรรค์ที่ดีโดยนักผลิตสื่อมืออาชีพ ซึ่งอาจจะจ้างให้ผู้รับจ้างมืออาชีพมาดำเนินการ (3) ด้านการจัดการคนต้องพัฒนาทักษะผู้ปฏิบัติงานด้านการคิดสร้างสรรค์ การออกแบบการผลิตสื่อดิจิทัล ด้านเงินงบประมาณต้องจัดสรรไปตามนโยบาย ยุทธศาสตร์ โครงการและกิจกรรมการพัฒนาท้องถิ่น และจัดสรรงบประมาณในภาพรวมสำหรับการสื่อสารขององค์กร ด้านโครงสร้างการทำงานต้องมีการกำหนดงานใหม่ เช่น งานสื่อดิจิทัล งานสื่อสังคมออนไลน์ งานสื่อมวลชนสัมพันธ์ เป็นต้น ส่วนด้านเทคโนโลยีควรนำมาใช้ในการจัดการประเด็นสาร การออกแบบสื่อและการเผยแพร่ข่าวสารผลการดำเนินงานสู่สื่อมวลชน และสาธารณชนในรูปแบบของข่าวผ่านเว็บไซต์ หรือ แอปพลิเคชัน

สรุป

นโยบายและแผนการจัดการการสื่อสารของ อบจ. สงขลาเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุ จำเป็นต้องมีการจัดทำนโยบายและแผนที่มีความสอดคล้องกับความต้องการผู้สูงอายุ โดยเฉพาะต้องการให้มีการส่งเสริมให้ภาคีเครือข่ายต่าง ๆ เช่น โรงพยาบาล สถาบันการศึกษา ชุมชนต่าง ๆ ในพื้นที่มาร่วมดำเนินการสื่อสารไปยังผู้สูงอายุ นอกจากนี้ยังต้องการให้มีการฝึกทักษะการสื่อสารให้กับผู้สูงอายุเพื่อจะได้ดูแลตนเองได้ และเมื่อ อบจ. สงขลา นำข้อมูลที่ได้มาสู่การขอร้อง ความเห็นชอบ และการประกาศใช้นโยบายและแผนงาน ซึ่งสิ่งเหล่านี้ อบจ. สงขลา จำเป็นต้องดำเนินการตามระเบียบที่ได้กำหนดไว้ ดังนั้นจะเห็นการกำหนดนโยบายและแผนงานการจัดการการสื่อสาร ถ้ามีข้อมูลจริงที่มาจากกลุ่มเป้าหมายโดยตรงย่อมนำไปสู่การจัดทำนโยบายและแผนที่มีประสิทธิภาพ ใช้ได้จริง สอดคล้องกับความต้องการของผู้สูงอายุได้

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1.1 นายกอบจ. สงขลา ควรนำผลการวิจัยในประเด็นความต้องการของผู้สูงอายุเกี่ยวกับการจัดการการสื่อสารมาเป็นกรอบในการจัดทำแผนพัฒนาของ อบจ. สงขลา ทั้งในระยะสั้น กลาง และยาว

1.2 หน่วยงานของ อบจ. สงขลา ที่มีบทบาทและหน้าที่เกี่ยวกับการพัฒนาคุณภาพชีวิต ควรจัดตั้งเป็นองค์กรกลางเพื่อดำเนินการจัดการการสื่อสารเพื่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุ โดยแสวงหาความร่วมมือกับภาคีเครือข่ายทั้งภายในและภายนอกเขตรับผิดชอบ

1.3 อบจ.สงขลา ควรเปิดโอกาสให้ทุกภาคส่วนทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน ภาคประชาสังคม และหน่วยการศึกษาในพื้นที่ ร่วมกันเสนอข้อคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการการสื่อสารเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตให้กับผู้สูงอายุ ที่สอดคล้องกับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วทั้งด้านสังคม เศรษฐกิจ และการเมือง

2. ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติการ

2.1 อบจ. สงขลา ควรเปิดโอกาสให้ภาคีเครือข่ายเข้ามามีส่วนร่วมดำเนินการสื่อสาร โดยมีการกำหนดบทบาทหน้าที่ และมีส่วนร่วมในการร่วมคิด ร่วมดำเนินการและร่วมติดตามผล

2.2 อบจ.สงขลา ควรจัดกิจกรรมหรือโครงการที่จะดำเนินการหรือดำเนินการมาแล้วให้ผู้สูงอายุรับรู้ผ่านช่องทางต่าง ๆ ที่เหมาะสมกับผู้สูงอายุในแต่ละกลุ่ม

2.3 อบจ. สงขลา ควรจัดทำ Facebook เพื่อการสื่อสารไปยังผู้สูงอายุ และจัดให้มีการฝึกอบรมการใช้โทรศัพท์มือถือ เพื่อให้ผู้สูงอายุมีทักษะรับการสื่อสารและส่งการสื่อสารได้อย่างมีประสิทธิภาพ

3. ข้อเสนอในการศึกษาวิจัยครั้งต่อไป

3.1 ควรศึกษา เรื่อง “การกำหนดนโยบายสาธารณะของ อบท. เพื่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุ”

3.2 ควรศึกษา เรื่อง “ปัญหา อุปสรรค และแนวทางการกำหนดนโยบายสาธารณะเพื่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุ”

3.3 ควรศึกษา เรื่อง “สื่อเพื่อผู้สูงอายุในประเทศไทย : สภาพการณ์ปัจจุบัน ความคาดหวัง แนวโน้มในอนาคต และการกำหนดยุทธศาสตร์เชิงรุก”

References

- Carrier, J. (2019). *Alderfer's ERG Theory of Motivation: A Simple Summary*. Retrieved August 12, 2025, from, <https://people-shift.com/articles/alderfers-erg-theory-of-motivation/>
- Chaisali, S., & Phosingh, P. (2017). Operations of the Nong Khai provincial administrative organization. *Journal of Santi Suksa Review, MCU*, 5(1), 261-268. [In Thai]
- Chummongkol, S. (2020). *Communication for Improving the Quality of Life of the Elderly with New Media Through Social Media*. Bangkok: Bangkok Thonburi University. [In Thai]
- Chusawai, S. (2022). *The Policy Implementation of Development of the Life Quality of The Elderly: A case study of the Development of Life Quality of the Elderly Project at Praksa Subdistrict Municipality, Mueang Samut Prakan District, Samut Prakan Province* (Master's Thesis). Ramkhamhaeng University, Bangkok. [In Thai]
- Department of Elderly Affairs. (2022). *Concept of Improving the Quality of Life of the Elderly (SLK)*. Retrieved August 12, 2025, from <https://www.dop.go.th/th/now/13/1554>. [In Thai]
- Langpute, A., Thokaew, W., & Bunsiri, K. (2022). Management of communication of performance according to policy and strategy. of the Songkhla Provincial Administrative Organization. *Research and Development Journal Suan Sunandha Rajabhat University*, 14(2), 192-206. [In Thai]
- Kotchaphong, S., Phongpaew, D., Bunklanson, K., & Rojanatrakul, T. (2021). Implementation of public policy of local administrative organizations. *Journal of Modern Learning Development*, 6(5), 274-288. [In Thai]
- Maslow, A. H. (1943). A theory of human motivation. *Psychological Review*, 50(1), 370-396.

- Ministry of Social Development and Human Security. (2023). *The Secondary Educational Service Area Office Honors the Secondary Education Service Area Offices with Outstanding Expertise in the Elderly Throughout the Country*. Retrieved September 20, 2023, from https://www.msociety.go.th/news_view.php?nid=36774 [In Thai]
- Orem, D. E., Taylor, S. G., & Renpenning, K. M. (2001). *Nursing: Concepts of Practice*. Louis: Mosby.
- Phumee, W., Isaro, S., Saeung, O., Primprai, P., & Naasom, J. (2023). Development of health communication models to improve the quality of life of the elderly. *Journal of Social Sciences and Culture*, 7(12), 35-47. [In Thai]
- Ragsdale, D., & Morrow, D.R. (1990). Quality of life as a function of HIV classification. *Nursing Research*, 39(1), 355-359.
- Ruangphon, P., Klaisok, T., Yodbun, W., Kansomdee, P., & Kultangwattana, P. (2021). Driving policies to develop the quality of life of the elderly into Practice in Sakon Nakhon Municipality. *Journal of Humanities and Social Sciences Nakhon Phanom University*, 11(1), 129-143. [In Thai]
- Serirat, S. (1998). *Marketing Strategy and Marketing Management*. Bangkok: Diamond in Business World. [In Thai]
- Songkhla Provincial Statistical Office. (2023). *Population Statistics of Songkhla Province 2023*. Retrieved August 12, 2025, from https://songkhla.nso.go.th/index.php?option=com_content&view=article&id=747:15--2565---cryptocurrency&catid=131:2021-11-18-22-47-08&Itemid=714. [In Thai]
- Yamane, T. (1973). *Statistics: an Introductory Analysis*. New York: Harper & Row.
- The WHOQOL Group. (1994). The Development of the World Health Organization Quality of Life Assessment Instrument (The WHOQOL). In: J. Orley, & W. Kuyken (Eds.), *Quality of life assessment: international perspectives* (pp. 41-60). Heidelberg: Springer Verlag.
- Vanang, A., Tahae, S., Karidong T., & Dam, I. (2023). *People's Attitudes Towards the role of the Yala Provincial Administrative Organization in Local Development*. 14th National and International Hatyai Academic Conference. [In Thai]
- World Health Organization & Onchocerciasis Control Programme in West Africa. (1997). *Progress Report of the World Health Organization for 1997: 1 September 1996-31 August 1997*. Onchocerciasis Control Programme in West Africa.